

originibus suis particulares vel facere tractatus nisi quod finis. Scripta sunt in supradictis aliis supradictis libro quod dicitur dicitur triginta gradibus perfectionis cuius radix est error stoicorum ponentium virtutes esse insensibilitates. sed nihil passionabiliter afficiunt illud apostoli tam generaliter exprimit. Sento aliam legem in membris meis et vni etiam repugnant in doctoribus theologice quod subtiles et profundus notati sunt quedam positiones minus sobrie ut quod deus vult et facit nos peccare. Quod in ordine ad deum omnia ne cessario veniunt et ita necessario peccamus. Quod divina voluntas prius vult res esse quam suus intellectus indicat eas fore. Quod in eodem instanti temporis licet non nature duo propositiones simul possint stare. Quod multa sunt eterna propter deum. Quod quod intellectus cognoscit vniuersaliter vel abstractiue vel per se in se habet conuenientiam tale in re sicut in deo dum prescindit intellectus sapientiam a bonitate et ita de reliquis quorum plura damnanda articuli parisienses ordinauerunt.

finis.

Tractatus de distinctione

de verariu visionu a falsis / magistri Johannis de Besono cancellarij parisiensis.

Super vna ex lectionibus meis / supradictis non est caminus apud ipsos carthusios. recessum eiusdem transmissi. Nunc aliam quandam sibi recensens tibi germane frater mitto.

Nec lectio gratia quod tropo aperit quemadmodum numisma verum dicitur reuelationis / a falsato denario diaboli illusione secerni potest. ne fallat nos angelus sathane per transfigurationem sui in angelum lucis. sed per vniuersum spiritus si ex deo sunt. et quod bonum est obediens apostolo teneamus. Nec doctrina nisi cuiuslibet scriptano utilis est / vniuersum tamen religionis et contemplationi dedicatis / qualem te pater celestis elegit / saluberrima. imo necessaria iudicat. Bene vale frater cordis mei et eo qui te iugiter custodiat. et in quo bene valere patres et fratres tuos celestinos vehementer eropto. commendans me orationibus eorum atque ea que tibi deputo volens esse ipsis communia / vniuersum et vtilia fiant. Nec autem lectio sic habet.

De iohannes baptista

Baptista in deserto. In hac baptista la commendatio iohannis percursoris ex tribus offendit / ex fama per nomen expressa. ibi. Fuit iohannes. glo. gratia dei. Gratia incipit. nec nominari solent nisi famosi. Secundo ex sua operatione virtuosa quia dicitur baptista. Tercio ex loci congruentia in deserto. Circa nomen videre est ipsum reuelatum fuisse celitus secundum historiam. In scripturis. Et non est hec mediocrius laus huiusmodi nomen quod per angelum. et tales angelum qualis est gabriel / os domini / nominavit. Concluditur namque mirabilis vite perfectio futura / ex pre-nuncia seu pre-laga miraculosis assignatione. alioquin frustra fieret in nomine miraculi operatio / si non in re ipsa aliquid magnificum supraque naturam excelsam designaret. Quod insurget statim curiosus investigator. et queret quod pacto scire hanc pre-nunciationem nominis istius fuisse angelicam plus quam illusionem diabolicam. Item angelus sathane secundum apostolum transfiguratur se nonnumquam in angelum lucis. Ista est dubitatio que in nouissima lectione tractata / et dilata ad tempus alterius que pertinet arte discernendi reuelationes angelicas / ab illusionibus demoniacis. Quod circa dicamus in primis sicut vera religionis assignatio / per sophisticas et fallaces hereticorum argumentationes impugnatur. sic per mendaces angelos miraculorum verorum facturarum reuelationum autoritas / factis quibusdam sophisticis et magorum prestigijs quibus infringi. hoc dicit petrus apud demetrium itinerario suo. Cur ita? quoniam per hoc abducantur homines a spiritualis vitae cognitione quod per miraculorum aut reuelationum media tradita est / quoniam ad falsitatem illa videtur introduci. Dicamus per terea quoniam non est humanitus regula generalis vel ars dabilis / ad discernendum spiritus et infallibilitatem / que vere sunt et que false aut illusionis reuelationes. Tunc enim non habet solus fides sed nris prophetis / et sunt de tota religionis / sed etiam enim veritate certitudo namque sciret euidenter aliquid esse a deo vel eius angelo reuelatum / sciret profecto aliter quam per solam fidem illud esse verum. Quod admodum si quis habet sciam claram de dissolutione fallaciarum et argumentationum per veritatem fidei peccatum eandem impugnantium. haberet vniuersum notitiam non tamen certam

De distinctione verarum

fide / sed ex demonstratōe de fidei articulis
evident. **C**ōstat igit nō eē q̄ redū a catholi
cō vt sibi fiat elucidatio p̄spicua ⁊ euidentis
de p̄nūciatōe hui⁹ nois iohes facta zacharia
nie / q̄lit̄ p̄babilie sciet̄ eē reuelatio angelica
De hoc em̄ fides ē ⁊ nō scia. **E**t sicut nō oim̄
ē fides s̄m̄ apl̄m / s̄z ē donū dei / sic nō oim̄
verā a falsā reuelatōe discernūt. s̄z aut verā
sp̄erūt / ⁊ falsā amplectūt. vel sacrilega im
pietate ⁊ incredulitate. talia negāt reprobāt
⁊ p̄tētūt. **N**ihilomin⁹ alia est q̄stio q̄lit̄
p̄supposit̄ eis q̄ fidei sūt / cognoscē nos fi
deles poterim⁹ ⁊ s̄m̄ doctrinā iohis p̄ba
re sp̄s si ex deo sūt ne fallamur? **E**t i hāc
q̄stionē scās incidi p̄t̄ illūsiōes plurimas
q̄s n̄ro tpe cognoui cōgisse. **E**t etiā i hoc
senio seculi **I**n hac hora nouissima / i p̄cur
siōe anti xp̄i / m̄ds tāq̄ tener oilyrus / fanta
sias plēs ⁊ illusiōes somnijs siles pati h̄z.
⁊ multi dicēt. ego sū xp̄c / ⁊ recedētes a veri
tate cōuersi ad fabulas se ducent multos.
De mult̄ iā audiui / q̄z q̄libet sibi reuelatū
eē p̄ certo iā habebat / q̄ erat futurus papa
Int̄ q̄s q̄dā bñ fr̄atus ⁊ famosus / hoc etiā
pp̄ria mān̄ i septris q̄ legi reliq̄ ⁊ argumē
tis cōiecturisq̄ plurimis asserere conat̄ est
De alio s̄m̄ fr̄ato / p̄ relationez accepi. p̄mo
p̄ suāsū eē sibi q̄ foret papa. debic̄ anti xp̄c
s̄l̄tē p̄cursor anti xp̄i. nouissime vt se ipsuz
p̄meret instigar̄ est vehemēt̄ ne vidēt̄ tū
asserere nōcūmētū pp̄lo xp̄iano. **N**adē deo
miserate ad saniorē mentē cōuersus ista de
se sepsit ad eruditionē ⁊ cautelā alioz. **P**or
ro de alijs mult̄ i religioe ⁊ austeritate vi
te p̄stitūt̄. incredibilia fere sūt ea q̄ idone
is testibus referētibz agnoui. **S**i veni
at igit̄ alijs q̄ se reuelationē habuisse p̄ten
dat / quēadmodū zacharias ⁊ alij p̄phetaz
cognoscūt̄ ex historia sacra recepisse / quid
agem⁹ / q̄ pacto nos habebim⁹. **S**i statū ne
genus oīs / vel irrideam⁹ / vel inculpemus
videbimur infirmare autoritatē dīne reue
latiōis q̄ nūc vt oli potēs ē. neq̄ em̄ man⁹
ei⁹ abbreviata ē vt reuelare n̄ possit. **S**can
dalisabim⁹ p̄tea simplices dicētes q̄ ita de
n̄ris reuelatiōib⁹ ⁊ p̄phetijs poterūt eē ca
lūnie ⁊ censendo erūt fatasie vel illusiōes
Tenebim⁹ q̄ mediū ⁊ s̄m̄ apl̄i iohis docu
mētū. **N**ō credem⁹ oī sp̄i / s̄z p̄babimus
sp̄s si ex deo sint ⁊ obediētes apto q̄s bō.

nū ē teneam⁹. **S**im⁹ sicut numularij seu
cāptores sp̄uales / ad solerter ⁊ acute exami
nādū numisma p̄ciosū ⁊ eē neū dīne reue
latiōis ne forte demōēs q̄ monetā quālibz
dīnā ⁊ bonā quālibet falsare satagūt / sub
introducāt p̄ vera monetā ⁊ legitima falsatā
⁊ reprobā. eēt hoc in detrimētū nō medio
cre eccl̄iasticā fisci vel erarij / seu thesauri im
perialis dei. **E**t tāto amplū quāto monetā
p̄ciosior ē ⁊ rarioz / quēadmodū sūt ac⁹ vir
tutū heroicarū / atq̄ sup̄naturaliū visitatio
nū. **T**āto igit̄ vigilātoz adhibēda ē ad dif
cernēdū cautela / quāto eēt iactura dānosio
z. **E**t qm̄ similitudo hec satis idonea ē
ad id palpabili⁹ oñdēdū q̄s intēdimus
p̄seq̄mur eā dicētes. **P**rimū q̄ examiatōz
hui⁹ monetē sp̄ual⁹ eē theolog⁹ arte p̄
fuzq̄ pit⁹. nō q̄les sūt q̄ sp̄ addicētes nūq̄
ad scīaz vitat̄ pueniūt. q̄les garrulosi / ver
bosi / p̄terni / p̄tētiosi. moueb⁹ deniq̄ pesti
mis dediti / ⁊ plus ad epulas vanaq̄ gustu
discernēdū / q̄ ac⁹ suos dijudicādū indu
strij ⁊ seduli / q̄b⁹ oīs s̄m̄o s̄ religioe fabula
ē s̄ue onus. postremo q̄cqd̄ lingua magni
loq̄ oñdit̄ vita q̄ mētū nefat̄ dicit ⁊ blas
phemat. **A**pd̄ tales numularios noua q̄li
bet monetā dīne reuelatōis sic incognita ē
⁊ barbarea. vt p̄festi ad se deductā. cū gran
di cachynno ⁊ indignatōe reijciāt imideāt
⁊ aculent. **A**lij sūt nec nego / q̄ ex aduerso i
oppositū ruit viciū / q̄ sup̄sticiosā etiā ⁊ va
na ⁊ illusoua de lyroz hoim̄ facta ⁊ somnia
necnō egrotatiū ⁊ melancolicoz portētno
sas cogitatiōes / reuelationibus ascribunt
Istis leue cor nimis ad credēdū / alijs ni
miū intractabile ⁊ asperū eē vidēs / scio cer
tissimū eē q̄ ap̄d nasonē scribit̄. medio tu
tissim⁹ ibis. **E**t autē monetā ista sp̄ual
reuelatiōis tāq̄ aurea / in q̄nq̄ p̄ncipaliter
examina da s̄z in p̄dere. in flexibilitate / in
durabilitate / in p̄figuratōe ⁊ in colore. **E**t
hoc s̄m̄ q̄nq̄ vtutes ex q̄b⁹ sumit̄ argumē
tū monetē sp̄ualis legitime. **D**ūtilitas dat
p̄d̄q̄ns. discretio flexibilitate. paciētia dura
bilitatē. vitas p̄figuratiōē. caritas dat co
lore. **H**as q̄nq̄ vtutes legimus mariā ha
buisse i angelica reuelatiōe sibi facta. s̄m̄ i
zacharia ⁊ elisabeth ⁊ cludūt̄ extitisse ex se
rie euāgelij **L**uce. dū iohānis nome s̄m̄ re
uelatum;

Taqz quo ad p
mam cōditionē si cognoueris
aliquē qui p superbā curiosita-
tem ⁊ vanā laudē atqz psumptionē sancti-
tatis cupidus sit hīc reuelatiōes insolitas
qui se dignū istis reputet / qui in talib⁹ s se
narrādis gloriū dū delectet. scito qm̄ il-
ludī meret. neqz magnipēdas si aliquā ha-
buisse reuelatiōē iactāt affirmet deest enī
pōdus humilitatis. **P**reterea de factis p̄i-
bus habemus narratiōes plurimas super
tāta humilitatis obfuitōne compositas.
Cuidā ex p̄ibus demon apparuit transfi-
guratus nō solū in angelū lucis / s; in xpm̄
dixit se ad hoc uenisse in mundū / ut ab hoc
p̄te uideret ⁊ adoraretur. **C**ogitabundus
aliq̄ diu māsit sc̄tus ille p̄ / inftar marie v̄a-
ginis / ⁊ cogitans qualis eēt ista saluatiō.
Ricebat intra se. **N**ūquid non adoro quo
tidie xpm̄. quid sibi uult talis apparitiō?
Et ad humilitatē ilico cōfugies ait ad de-
monem. **V**ide ad quē mitteris. **N**on em̄
dignus sum hic uidere xpm̄. **Q**uo dicto tā
humili demon cōfusus ⁊ pudibundus ab-
scēssit. **A**lius p̄i clausit oculos in re simili
Nolo inquit uidere xpm̄ in terris. illuz in
celis uidere p̄tēbor. **E**t brūs **M**artinus
ex supbo demonis ornatu / falsitatē loque-
le diabolice qz se xpm̄ dicebat agnouit. **Q**
Est igit̄ hoibus saluberrimū p̄siliū
p̄tra tales demonū illusiōes pōdus humi-
litis obseruare. se reputare intellectu pa-
riter ⁊ affectu indignissimū / qui sup alios
homies reuelatiōē accipiat. qui p̄ alijs a
deo mirabilē uisitet. **E**t si que talia p̄e so-
litum euenire circa eū cōtingerit reijciat a se
eū sc̄to humili uerecūdoqz pudore. **R**eputet
talita uel lesioni pprie fantasie / ⁊ se habe-
re aliq̄d sile freneticas ⁊ maniacis aut me-
lancolicis reformidet. uel caueat ne p̄pter
enormitatē p̄cedētū p̄ctōz / datus sit in re-
probū sensū ut talibus illusiōibus seducat̄
Si t̄tia sint diaboli machinamēta seu tem-
ptamēta ex hūilitate h̄mōi enascēt̄ **A**ut
si uelit deus q̄ in his tolerādis exerceatur
nō nocebūt. **S**i dō sit dīna reuelatiō nō fi-
cta / humilitas pie renitēs magis p̄parabit
locū ad ip̄ius susceptionē ⁊ audire merebi-
tur. amice a se q̄e sup̄ius. quāto in loco pl⁹

infimo recūbere conabit̄. **D**abes in **E**ro-
do / quonēs moyses a se repulit diuinā uis-
sionē dūz ad pharaonē mitteret̄. **O**bscuro
inqt̄ dñe mitte quē missurus es ⁊c. **E**t hie
remias clamat. **A**a a dñe de. ecce nescio
loqui. qz puer ego sū. **E**t iohānes baptista
nō audeť sc̄m̄ uerticē xpī tāgere. sed enī a se
repulit dicēs. **E**go a te debeo baptisari. **E**t
ap̄ls paulus se p̄mū inē p̄ctōres deputat̄
qui nec dignus sū inquit uocari ap̄stol⁹.
Et si quis obiecerit qz ap̄ls suas reuelatiōes
iactāt ap̄nit atqz diuulgauit. **R**ndēt
sc̄ti doctores inē q̄s **C**hryso. sub hac sn̄ia.
Aliud ē inquit ex quadā nēcitate uel ha-
bendi cōsiliij uel ad uilitatē audiētū / secre-
tas gr̄as suas aut uirtutes suas p̄dere sc̄m̄
manifestare aliud sine quīs sua aut aliorū
uilitate talia p̄ inane gloriā uentilare. **C**ū
maria uirgo q̄ cōseruabat oīa v̄ba hec com-
ferēs in corde suo. postmodū ap̄stolis p̄-
sertim **L**uce sacra mysteria sibi soli credit̄
differuit. non ad iactantiam / quia non t̄m̄
tardasset cum uicium oīne p̄cep̄s sit. sed
ad ecclesie religionisqz edificatiōem. **Q**uin
etiam deuotus **B**ern. qui totiens iussit
homo uirtutes suas plus abscondat etiāz
familiarissimis ⁊ deuotissimis / q̄ alij uicia
sua occultare satagunt. plures d̄ suis do-
nis ⁊ gratijs per contemplatiōē adeptis
palam nedum loqui / sed scribere non esse
superbiam arbitratus ē. **Q**uo pacto sic?
quoniā hoc agere cōpellebat non uanitas
sed caritas. ⁊ iam in humilitatis terra radi-
cem uirtutis. ne iactantie aura uellereť al-
te demiserat. **H**ec caritas ⁊ edificatiōis ne-
cessitas a presumptionis suspitione beati
Paulū absoluūt. quia p̄pter subintrodu-
ctos falsos ap̄stolos / q̄ gloriosos se mon-
strabāt / auctoritatis sue pōdus impulsus ē
ppalare q̄ q̄ pla sint in eius etiā laudatōe
plena humilitatis ⁊ recognitiōis pprie fra-
gilitatis ⁊ ignoratiē. an in corpe inquit uel
ē corpus nescio. deus scit. **E**t iterum. **I**fa-
ctus sū insipies ⁊c. **E**st igit̄ nō qlibet ma-
nifestatio reuelatiōis sibi facite arrogāse uel
superba. sed ea t̄m̄ modo q̄ fit inane uane
⁊ absqz fructu edificatiōis uel p̄siliij / s; sit ad
exonerandū timorē animi a uento iactan-
tie qui plenus est. **A**d scalpendum deniqz
p̄uictēs aures affatū curiosa h̄mōi nar-

De distinctione verarum

ratione vanitatum. **E**t si non aliud afferret hec loquacitas in eodem abinde illud est / quod magne rei et in appropinquabilis sit suspitio, dum scilicet tempus inutiliter dilabitur. **Q**uo circa non parum ad rem attinet si res de qua ferretur eue latio sit utilis ad mores, ad republicam, ad diuini cultus honorem vel augmentum, aut si sit superuacuis rebus seu narrationibus imixta. **P**roinde in secularibus historiis et actibus humanis, sic regere coram et laudare se potest homo absque culpa iactantie, dum sue desolatio viget necessitas. **S**ic Tullius oratio ne pellere in exilium per nationem civitatis romane a se facta aliisque egregia opera sui consulatus commemorant. **S**ic africanus scipio triumphum quem de carthagine subingata reportaret in defensionis sue pro domini de accusatores suos allegavit, et vitrolibus absque impudencia ad iactantiam. **R**efert denique plurimum si quis nouitius sit in exercitio virtutum aut veteranus, quam virtus dum incipit leuissimo flatu puellit, in ueterata autem sua stabilitate mira consistit. **H**abes et his primi signi qualescunque delucidatione per quod diiudicari potest spirituale numisma uel reuelationis a falso denario diabolice illusionis quod signum est potius humilitatis. **E**t nonne hoc potest habere reuelatio facta zacharie et elisabeth super iohannis notione. **R**egem historia et videbimus quod vicini et cognati uocabantur pueri nomine patris sui zachariae, quod non garrula et uana curiositate super nomine pueri pariter uulgauerunt, illa dicere sola extorsit necessitas dum in circumscriptione pueri esset nomen accepturus. **S**ed et elisabeth secundo humiliter uocum, deoque pudore ornata occultabat se mensibus ser. **E**t zacharias tamen humilitatis fuisse puincit / ut ad uerbum aspectum angelus stupidus et gelido timore concussus uix crediderit nunciati. **A**ddendum tamen est quod uult, b. Gregorius, dicitur. **H**umilitate uera non esse principium sed obrepantem cum tremore / quemadmodum de quodam libertino refertur quod rogabat et adiurabat renitens suscitare puerum. **U**irtus inquit peccator non est si hoc caritas non uicisset. **E**t plane non iam humilitas sed superbum de sua estimatio est iudicium, si quis pretendendo humilitate pretenat placitum aliquid operis ardui percipientem. **N**ec enim hoc ageret / si non esset sapiens in oculis suis si non prudenter proprie inuites potius quam superioris sui iudicio sensui et arbitrio subijci parus

eristeret. **U**ide ergo quemadmodum pusillanimitas ex superbia generet. **A**ddit ipse Gregorius, per regula quod miraculum et humilitas duo sunt signa / quod ad manifestanda alicuius sanctitatem sufficiunt. **N**ec enim miracula per se ualent cum a malis iusto dei iudicio permittunt fieri in edificatione ecclesie. **A**dens quod diuino spiritu implet inquit Gregorius, hinc euidentissime signa sua, ueritate scilicet et humilitate, quod si utraq; in una mente perfecte ueniunt, licet quod de potentia sancti spiritus testimonium fuerit. **Q**uamquam refert multum si miraculum fiat in attestacione fidei uere, aut ad sanctitatis alicuius manifestationem. **M**ala et mali primo modo faciunt miracula ut scribitur. **D**icitur uero. **Q**uia uitas a quocumque dicitur a spiritu sancto est, nec ea uincit malicia. **S**ed in approbatione sanctitatis proprie malis absque dei iudicio publica et sufficienti nullo modo uenire potest miraculorum operatio, alioquin deus esset fallax testis mediaci. **Q**uare sic quod signum proprie manus a potestate a se solo factibile / appenderet falsis prentense sanctitatis / nec reclamaret. **A**ddidit hoc nec reclamaret propter antixpi miracula quod nonnulli uera fore preduerunt, ad probationem electorum et reproborum subuersionem. **L**icet tamen antixpi commiserit miracula mediacissima erant / et uita sceleratissima. **S**ed dens ipsi suisque miraculis ne crederet / per suas aliorumque prenunciaciones innumeras reclamauit atque dixit, propter quod inexcusabilis erant sibi credes.

Secundum signum in legitimo numismate spiritus alicuius discretionis quod dat flexibilitate. **I**ntelligo primum in digne ad credendum per alio / quod est humilitatis filia. **S**i uideris aliquem exemplo zacharie et elisabeth incedente uia regia et corde simplici in omnibus iustificationibus dei quod non uult abulare in magnis neque in mirabilibus super se. **S**ed medio quod dicitur tenore reglarum uincedi sequitur a tribus institutas nec transgredire fines quod pres sui posuerunt. **S**i tamen noli credere leuiter quod fallat per demonum illusiones / que et credet per silio / tamen omnibus ceteris moderantem discretionis obsequare persequeris. **U**t uero sunt alij / quibus placet propria hinc duci et ambulat in adinueniendis suis. **B**ucit eos piculossimus rector / aut uerius impellit propria opinio, ieiunij super modum se macescant, preduerunt uigilias, lacrimis plenus quod oportet

ret cerebry turbat et extenuat. Et in hec nul-
 lius credunt monitis. consilio neminis acce-
 scunt: ut tpatius se habeant. Doctores pre-
 rea et lege pitos audire seu consilere non cu-
 rant. et pultos spernunt. **M**imix qz magnu
 ia aliqd ee psuasert libi pps. et qd eos age-
 re coneniat plus oibus sape arbitrant. **D**e
 talibus pnuicio qz cito plabunt in oem des-
 monu illusionem. cito impingunt ad lapides
 offeiois. qz ceca precipitatio et nimia veloci-
 tate rapiunt. **P**roprea quicqd d reuelatio-
 bus insolitis pnuiciaverit habeto suspectu
Pauci sunt menses du era atrebatu audi-
 ni de qda muliere coningata et hntile liberos
 qz aliqd diu p duos dies nonnuqz p qtuor
 et amplius manebat absqz cibo. erat p inde
 multis amiratio. **f**eci ut loquer cu ea ex-
 aminavi ea multu bmoibus. repibac absti-
 nentia non sobrietate sz vanu supbaqz ptina-
 ciam. **M**a et post tale ieiunuu dira fame ex-
 cruciata inexplibili voracitate comedebat
 nulla in sup asserbat solidam causu qre sic
 ageret. nisi q se indigna dicebat q pane ve-
 sceret. **f**atebat preea neqz a cofessore suo
 neqz ab altero hie hac viuendi regula. **M**az
 a dimidio anno et amplu nullu habuerat
 pffessor vel abolutionem vel consiliu. **E**xpa-
 uifateor et exhorui. dissimulas tame cepi
 ondere demois hos ee laqos. et ea piculo i
 fanie vicina ee. na et erat vultu attonito et
 color silis iannu mouitue videbat. **P**ete-
 ba si sciret aliqs qz auroitas fides et pru-
 dentia maioris centpoderis et reputatiois
 apud ea qz pprie estinatiois iudiciu. **R**ndit
 ilico suspirabuda et gemes demissis humi
 oculis se miseru se peccatricu se indoctam
 plus oibus et inscia. **S**ubintuli qres si ve-
 re ita d se sentiret. q pacto sine cuiusqz alte-
 rius consilio ta insolita et ab alijs sanctori-
 bus et fortioribus non obfnata abstinentia
 seqret. **A**epit nescio qs rnsionu ambages
 voluere. qz quis euade nescire deerat hui-
 litas: et possidebat mentem ei qda arrogatia
 q se victa erubescere confiteri. **T**ade mo-
 nui ea bona fide et sub attestatioe maximi
 discrimis sui in aia et corpe: vt fatua desere-
 ret hac ieiunadi obstinatione: et absqz peri-
 tozu consilio nihil singulare: et ab alijs i ob-
 seruatu seqret: maxime qz viro suo displice-
 bat et peior erat eadacitas insaturabilis se-

quens. **N**o rndit ad hec. **P**lane discessi et
 qd postmodu egerit ignoro. **H**ec idcir-
 co intrudui vt exeplo pspicuu facere qua-
 tus e in qbusda discretiois defectus: q non
 pmitat flecti ad crededu psilio. **N**o mira-
 du si numisima qd a talibus fabricatu e repu-
 diae taqz si ex ferro sit non aureu. **Q**ua
 i resaluberrimu e sapietis psiliu. ne ho
 sit sapiens i oculis suis: et ne imitat prudentie
 pprie. sz agar oia cu psilio in eenu non peni-
 tebit. nec sufficit quidianis interrogatioibz
 fatigare prudentes: sz fides et obediencia pste-
 nce est. alioqn stultus erit ho bmo prout
 loqe sapiens q non recipit vba prudentie seu
 consilij nisi ea dixeris q vsant in corde suo.
Est sane donu non medio cre spussci h do-
 nu psilij q sez dari possit: vel hui vl credi re-
 cte psiliu. **A**it itaqz iohanes clymaci de
 gradibz ptingedi ad deu: q ho arrogans et
 seipm duce sui psituens non indigz demo-
 ne teptate. qz factus e sibi ipsi demon. **E**sti-
 mo deniqz q nuc maximoz maloz cumu-
 lus que in scismate patimur et expimur ab
 hac indiscretiois peste pcesserit nullius ac-
 qescere consilio pmitteris. **D**e hac discre-
 tiois vtute tractat abude. **C**assianus in col-
 latioibus parz. **T**ade in psona magni illi-
 us **A**ntonij concludit sola hac vtute ee que
 impurbato calle deducit ad regnu: et ab i-
 sidijs et leducioibus demonu tutos red-
 dit. **S**ubiungunt exepa qbus hoc astruit.
Aliserabiles preea exitus illoru qbus hec
 vtus defuit memorat. **I**taqz ad par exitu
 vergut abstinentia nimia et crapulosa voracitas
 nisi q irremediabilio e excessus i ab-
 stinentia. **M**orbos em affert incurabiles ex
 lesioe cerebry: et roms pturbatoe: q fit vt p-
 mania aut furia vel ceteras passiones me-
 lancolicas sic pfudat et intime radicet fan-
 tasmata interius reuata in cerebro q esse
 reputat vere res extrinsecus apparentes et
 audire se putat ho videre vl tagere qd nul-
 lo sensu exteriori pcepit. **I**nualescat at hec
 passio vsqz ad hac aliqu insania: vt iudicet
 se ho aliud ee q est. **Q**ueadmodu reptus e
 q se murilegu. alius q se gallu. alius qui se
 asinu. alius q se mortuu reputaret. **U**n su-
 erit nonnulli doctoz q hac egritudine per-
 cussu arbitrati sunt fuisse ipm nabuchodo-
 noz: vt brutu aial ee se crederet: et no vera

De distinctione verarum

citer indueret corpus beluini. Pleni sunt medicorum libri portuorum huiusmodi apparitionibus et iudiciorum corruptionibus: et lesio eorum interiorum nascitur. De his autem hiero. q. magis indiget fomento hypocratis quam alio consilio. Multos talium vidi multos etiam examiaui quorum aliquid in plerisque negociis sanissima videbatur hinc suam desipiebatur tamen in certis casibus et in suis vbi fatias sine lesio certum eminebat. **E**terez qui presertim acuti artium magice traditioes sacilegas et ipias / facillime noscitur plura ibidem obsequada propositi / super immoderatam ieiunium et alios non ad aliud quam ad sensus et rationis perturbatos. qui sit et etiam plerumque talibus deditur: cadat in insaniam. et vultus odoribus horrore terrificum patiat. **A**t et eius abstinentiam valeat retorquere. **D**ic aduertendum est diligenter quod homines diuersi sunt generis / tamen ex naturali bonitate complexiois. tamen ex dono illius qui diuidit singulis prout vult. **Q**uo circa si erit prout quod absque culpa et non indiscretiois amipiat vni modum vinedi austeriore quam non omnibus proueneret. **E**xemplum habemus in iobem nostro. fuit ille complexiois optime naturalis / et armoniam vniuersam inferiorum ad superiores quantum natura lapsa partiebatur pulchram integramque possedit. **S**i enim forsitan sit hoc ambiguum / sciat quoniam secundum scripturam dei perfecta sunt opera. **S**ed nonne iobes non baptista a deo miraculose producit. **S**emen igitur male ex quo corpus compaginatum erat nec daturum nimis / nec rursus fluidum abudantem / fuit itaque tale prout quod disponere et ministrare tale et tamen decebat artificem deum. **D**ic aliquem defectum monstruosum inacidisse / quod sequitur. **N**am non nature que non operatur sed deo miraculose causanti fuisse imputata talis imperfectio quod dicit nefas est. **E**x hoc amplius liquet quod iobis complexio non melancolica sed sanguinea fuit. et quod in sua perfectione et annuatiore constellationibus celi neque subdebat. **I**nterfellerunt insuper autem fallere potuerunt regulam astronomorum de iudiciis circa eum / nec ad ipsum extendi poterunt. apta est ratio conceptionis miraculi. **E**x his quod rursus concludit. **M**inimum videri quod iobes dum puer heremum concupivit et introiit. hoc non ex lesione cerebri. non ex melancolica passione egit / sed potius a spiritu ductus est in defectum. **S**icut vicius sui singularitas: et cetera huiusmodi (quod etiam ante eius conceptionem pronuntiata sunt) vniuersa sagacitate ob-

seruabant a iobane quam ab alijs ammirari poterat / sed non cum discretionis virtute penitus imitari / non omnium autem par est volare ad aquila. nec bestie omnes cursu tigris equat. **S**icut virtutibus dispar est cuiusque pretio. **N**onne sanctus benedictus de tunc locum puer incoluit. ipsi tamen doctum tamen et non punitur passim / et prohibito modo solitudine aggredi. **N**am quod spiritus ad huc tyrannus nec ex parte leniores insultans pugne spirituali / quod tute committit se bello granitum gigantis. **N**am quod eorum vita agitur in societate. magis expulsi bella mundi et carnis / tamen rudiores potentioresque pugnarum progressus. **Q**ui autem solitarii degunt per gignat immensum diabolum dimicant et fraudibus / tamen tilioribus atque fortioribus aggrediendi fatigantur: nisi discretionis gratia succurrerit turpiter dei ceteri exponunt. **A**gnoscat igitur quod nec sana est discretiois virtus / quam parit nutrit et saluat humilitas vere obedientie copulata. **E**xpediam reliqua sub breuitate maiori.

Tercium igitur si **Q**num innumismate spirituali / diximus esse patiam / quod dat dura bilitate / dum per ignem tribulationis examiat / et dum per periculis et peribis pulsatur. **D**ocetia vni (inquit sapiens) ex patia cogitatur. **S**i quis itaque ex manifestatio et illo quod sibi dicit fuisse renelata: reportat non nisi deiectionem / iritionem et opprobria facti / inducit credere sibi / quod vbi suspitio de vane laudis captatone rationabilis exoritur. **I**fallax tamen hoc signum non dubito nisi caustissima circumspectio et cum alijs adiunctis examinet. nam et obstinatio sepe patiam simulat. et nonnulli ex periculis facta permissioe gloriatur. **Q**uemadmodum ipse etiam sordes vestium et alium / alium superbie vermum mordacis simum generat et nutrit. **A**rbitrat isti se insitis et scitis esse siles quibus tot aduersa perigerunt vel quod egerunt silia. **I**mpleri rursus in se putant illam christi permissione. **H**uius qui persecutio patitur quoniam ipse est regnum celorum non satis aduertentes quoniam addit christi per iustitiam / sed tate ceccitatis est ipsa metis arrogancia / tamen siles est virtutibus vlti videri temeritas. **E**terez nunquam non obsecro repitit quod de suis etiam defectibus / de negligentibus et necessitatibus improbilissime gloriatur ab surdum dictum. **S**ed ita gloriatur: certe deputantes sibi talia a deo permissi / ne cum paulo magni-

De distinctione verarum

sanitates operandū. **Q**uādamodū de dño nro ihu xpo dicit euāgelista: q̄ sensit v̄tutem de se exisse dñi sanata est mulier ex contactu fimbrie vestimenti. **A**liquin idem ⁊ alij similes: nulla rōne visi fuissent aliqui excusabiles a temeritate aut a temperatōis diuine pctō dñi ad operandū miracula semet ingerebāt. **A**ug⁹. quocq̄ refert in suis p̄f. matrē suā isto mō in veras ⁊ falsas nocturne quietis imagines ⁊ visiones discretissime. **C**ur igit̄ aliq̄s si regulari vniuersalis aut doctrina certa ⁊ infallibilis neq̄at tradi super hac materia discretionē spirituum: aut de reuelationū v̄itate, cū ista res plus in experientia ⁊ cōditionū particularium q̄ infinite sūt cōcurfu/ q̄ in arte verset̄. **V**ideamus simulē in re pari imo longe facilioz difficultatē. **R**idebūt ad exēplū forsān aliq̄ sed attendāt ne semet imideāt. **P**etamus ab aliq̄ dari nobis sub arte ⁊ doctrina vniuersali: p̄ quā sciri poterit euidenter d̄ seipso vel alio semp: qñ somnijs illudit̄: aut veris vigilijs ereret̄. **A**ttēde in p̄mis q̄ visōes somniorū plerūq̄ discursiue sūt: rōnales ⁊ sup̄ se reflexe. **N**ā querit̄ hō si somniat. vtrinq̄ insup̄ arguit. ⁊ tandē deliberate ⁊ cludit q̄ vigilat. **A**dde q̄ tāta est somnij ad vigiliā p̄pinq̄tatis similitudo: vt hesitet hō etiā vigiliā: ac v̄sa secū retractās: si tunc vere dormiebat. **R**ursus apud quosdā dormientiū p̄t scribit̄ ph̄us ⁊ experientia loq̄t̄: vigilantiū opa incurfu voce ⁊ alijs plurimis reperire ē. **B**eniq̄ tot ⁊ tales aliqui occurrūt similitudines somnij ad vigiliā: q̄ solū videt̄ experientia ad discernēdū sufficiens. **I**ntrōga aliq̄ de vigilātibz: quō scit an vigilat? **R**ndebit̄ ilico forte insulsam hanc q̄stionē tuā. sed v̄gere nō desinas: m̄debit̄ substomachans bñ scio. **P**ersiste vltra: ⁊ dic quō bñ scis. dicit q̄ maxima ē in somniū suū ⁊ vigiliā dissimilitudo. **S**i similitudines variās adduxeris/ q̄s p̄ngimus estimō q̄ nullus sue m̄sioni alius erit exitus q̄ vt dicat certe scio/ q̄ sic expior. **S**z p̄ge vltra insistere/ ⁊ offer/ q̄ simile crebro h̄ se iudicat experientia. dñi somniat/ credes sez loq̄. legere ⁊ audire. imo ⁊ non somniare. **A**d hec qd̄ iste m̄debit̄ nisi dicere/ v̄ez est/ ⁊ tūc decipior. **S**i ampl⁹ p̄ternire ⁊ p̄tranti volueris dicēs/ ita nūc. **H** bone vir etiā tu falle-

ris. q̄ q̄ ignores. **V**ideat ipse qd̄ vltra obmutire aut sufficiter allegare valeat/ ad liberandū pedes suos ab hoc labyrintho. **P**ter solā experimētālē noticiā ipsius vigiliē q̄ valde dispar ē a somnijs. fortior sez atq̄ lucidior. p̄ quā non se tā opinat̄ q̄ scit ⁊ intelligit vigilare. **T**ransserat̄ hec siluā. **V**ideat qd̄ videt̄ puerilis ad rē sblimissimā tractat̄/ cōpimet̄ p̄ eā/ si nō erro/ insolens arrogāsq̄ humanas cunōsitas. que fidei sacramēta si nō penetrat̄ indignat̄. qñ nec q̄ tidiana puerilia ⁊ ludicra/ sufficit attingere. **H**ec etiā nos cōsideratio cautiōres efficiet/ nō in reuelatōibus tñ: mō secernēdis s̄z in oibus generalit̄ nris actibus diiudicandis. **Q**uonies sibi videt̄ hō sapiēs/ sibi iustus/ sibi humilis ⁊ sibi dicit. quia diues ē in v̄tute: ⁊ nescit q̄ miser ē ⁊ miserabilis ⁊ paup̄/ cecus ⁊ nudus. **P**reualet in vanitate sua ⁊ in multitudine sp̄aliū diuitiarum suarū gloriā. dicit in excessu suo nō mouebor in et̄nū. **S**z p̄ certo alto somno p̄sus fallit̄. qz oia hec aspicit nō in lumine v̄tatis vigilia. s̄z sub simulacbro somniculose vanitatis experit̄ hāc fraudē. **T**unc palmū hō dñi deo p̄picio exat̄ a somno pcti. ⁊ nihil inuenit diuitiarū somniatarū in manibus suis. **S**it hoc dñz regredit̄ ad luminosū ⁊ p̄fulgidū diē humilitatis et sibi vigilat q̄ vanitātē dormiebat. videt̄ nūc errozē suū/ ⁊ illum secum diuq̄ retractans q̄ ipse patiebatur/ qui ne desipiat/ obstupescit. **N**am ⁊ vere superbum ⁊ arrogantem ⁊ tumidum aut aliter viciōsum se fuisse de p̄bēdit̄/ q̄ q̄ aliē p̄derestimabat. **Q**uare sic **Q**uia mentiebat̄ iniquitas sibi. **E**t qd̄ mirū si mentitur iniquitas sibi plus q̄ si somnians d̄ somnijs. ⁊ maniacus d̄ furia. ⁊ stolidus de sapientia corruptissime iudicant. **S**ic est plane q̄ viciōsi de p̄p̄ijs vicijs/ vt tenacitate parcus. de arrogātia superbus bus peruerse cōiecturāt. ⁊ tanq̄ acrisa percussū palpāt in meridie. **Q**uāobz̄ eluceat q̄ tum/ imo q̄ necessariū sit eis alieni cōsiliū ducarū habere ⁊ sequi. quia d̄ somniāte alius vigilans p̄fectius iudicat. **I**deo ve soli quia cū ceciderit nō habz̄ subleuantēz. ⁊ ve ceco si ceca eum ducat impietas ⁊ illusio. qz ambo in foueā cadūt. **F**ormidandas ḡ ingit̄ fraudes q̄s nō expanseat̄.

fallaces vbilibet mille deceptionū tendicu-
 las/quis has enudet? Quis arto tramite/
 sic obscuro/ sic obsequio securus ambulabit
 profecto solus ille beatus/ 7 decies beatus/
 humilis 7 paupculus/ qui sapiēti obedies
 sp̄ ē pauidus/ qui in dei timore instanter se
 tenet/ ne cito subuertat dom⁹ sua. Putas
 ne fuerat hoc exptus qui dicit. Custodies
 puulos dñs/ humiliatus sū/ 7 libauit me. Pe-
 niq; hoc testat oraculū illud digne diuinū
 7 tempiterne memorādū/ de hūilitate. An-
 thonio monstratū. **L**ō forniē ad qd iurat
 deuotus Bern. talū expūssimus sup can-
 tica. In vitate inquit didici/ nihil eque effi-
 car ee ad gratiā dei pmerēdā/ retinendā/ re-
 cuperandā/ q̄ si oī tempore inueniaris coraz
 deo nō altū sapere sed timere/ beatus hōs q̄
 sp̄ ē pauidus. **H**ac hūilitatis lucē quōq; s
 intrauerit/ p medios tēptationū/ laqueos
 quātūlibet abscōditos/ tutus incedet. fru-
 stra rugiet aduersarius/ vt leo. frustra arcu
 7 qrens quē deuoret/ frustra insidiabit in
 spelūca sua vt rapiat pauperē/ 7 paupculū
 7 cōmritū/ qm̄ tibi dñe derelictus ē ille pau-
 per 7 orphano adiutores. **H**oc ē p̄mū
 7 p̄cipuū signū inē signa nr̄e monete spūa
 lis discretiū. **A**dnotationes oēs itaq; **B**
 manifeste oīs instinet⁹ vehemētes/ oīs
 reuelatio/ oīe miraculū/ oīs amor extati-
 cus/ oīs p̄tēplatio/ oīs raptus/ oīs deniq;
 nr̄a iterior exterior ve opatio/ si hūilitas p̄-
 cedit 7 comitē et sequat. si nihil eā p̄mēs
 misceat (crede mibi) signum hñt q̄ a deo
 sūt/ aut bono eius angelo/ nec falleris. Si
 vō p̄dictoz aliqd sumat originē a supbia.
 si eā secū duxerit/ suspecta habe omīa. **H**u-
 militatis ergo signū si p̄fecte noscerē/ fru-
 stra multiplicarēt alia. qm̄ supbia 7 humi-
 litas numūssima spūaliū opationū sufficiēt
 p̄distinguit. **H**ac nihilominus sublimis-
 simā paruitatē 7 paupratē diuissimā/ sed in
 deo/ hāc sapiētissimā vt sic loquar insipien-
 tiā/ q̄ sibi de se diffidit/ q̄ nemini se p̄ponit/
 q̄ idcirco suasibilis est/ et nemini detrahēs
 aut indignās/ disponit oīa suauē. **H**anc
 inquā quīq; ppria vtute studio vel indu-
 stria adipisci 7 vuarē crediderit/ erat p̄cul-
 dubio etiā supbissimus ē. p̄parat se bono
 ad eā nō negabos/ sed ab eo solo gratis infū-
 ditē 7 custodit: a quo oīe donū optimū ē

7 hoc scire 7 sentire iā magnū dei donū est
 7 hūilitatis initiū. **E**cce magri venera-
 biles et fratres dilectissimi ecce q̄ relapsus
 sū de q̄rto signo ad p̄mū. ita ē. s; nūq; p̄fe-
 cto sat crebro/ nūq; v̄bis sufficiētib⁹ p̄t ap̄
 nr̄am elationē p̄ditissimā/ sculcari laus h⁹
 vtut. nūq; nimis s̄b pedibus rep̄bētiōis
 valet aduersa superbia deiici conculari 7
 cōteri. **M**ōstx horredū ingēs. **P**orte-
 tuosissimū supbie negociū. **N**ā heu calca-
 ta resurgit fortior/ instar fabulosi **A**nthei/
 euulsa repullulat vberior. sua demū rescia-
 siōe velut hydre poetice caput redit fecun-
 dior. **S**ic ex suo nectū dūo vt ex humilitate
 ex sordib⁹ ex pallores; ex sua morte redimi-
 ua generat. **E**t vō tādē reuertamur si
 placet ad q̄rtū signū in q̄eram⁹. qd dixim⁹
 ee v̄itatē/ q̄ dat p̄figurationē legitimā mo-
 nete nr̄e spūali. vbi q̄so aiaduertere neq; q̄
 omittam⁹/ q̄ aliqua sic se h̄e p̄nt: vt quīs
 nō sint palā 7 directe obuiātia siue dūa di-
 uine omnipotētie/ q̄ p̄ scripturā sacra extol-
 litē/ q̄n absolute possint fieri. sunt nihilomi-
 nus refellēda tāq; inania 7 fatua et diuine
 sapie incōgrua nec testimonio v̄itat⁹. legi-
 time formata: s; aliūde p̄tracta: quē ad mo-
 dū si q̄s diceret sibi ee reuelatū q̄ tot⁹ mū-
 dus mouebit cras motu recto/ q̄ vn⁹ an-
 gelus amibilabit postmodū recreabit/ nō
 adducēdo aliā v̄tilitatē/ q̄ quilibz platorū
 v; solus 7 nudus incedere 7 baiulare crua-
 cem materialē sup humeros suos/ alias tā-
 ta p̄bit ecclia. **T**alia inquā velut del yra et
 diuina reuelatōe indigna: statim abūcien-
 da sūt. **N**aq; em̄ relucet tm̄mō in diuinis
 opibus potētia: sed bonitas 7 sapiētia quā
 effudit super omīa opera eius. **D**īmīa in-
 quit p̄s. in sapiētia fecisti. **A**d hoc refertur
 q̄ antea dictū est d̄ narratiōibus supuacuz
 is fantasticarū apparitionū: 7 d̄ inuūli per
 eas tempis consumptione. **P**ro hoc valet
 qd habemus ex determinatiōe doctorū et
 glo. **D**atb. iiii. super illo: **S**i filius dei es
 mitte te deorū. **M**iraculū si pia v̄tilitate
 aut necessitate careat eo facto suspectū est
 aut reiiciendū. sicut fuisse et chūstū volare p̄
 aera: et vt coiter sunt oīa magorū sacilegā
 p̄stigia. **F**uit nr̄is tp̄ibus mulier in talib⁹
 famata reuelatiōibus quā hoc signū nisi
 fallo/ del yrasse cōiungit.

De distinctione verarum

Quintum signum 7

Expediamus nos ad postremū de q̄nto 7 vltimo signo. Illud ē si meministis: caritas seu diuinus amor: q̄ dat colorē aureuz nūmismati. Hoc signū nō vsq; quaq; statim sufficiens ē: p̄t̄ sophisticū 7 fucatu colorē aureū vane seu carnalis dilectōis. Si q̄dem exp̄tū est mulierculas quas dā fuisse q̄ circa deū vel alios viros sc̄tos magis afficiebant dilectōe viciosa ignorant q̄ vera sc̄ta 7 sincera caritate mouerēt. Et de idolatris cōstat q̄ deū se diligere licz errantes existimāt. Propterea primū hic incidēt infero nō ēē turā muliez q̄m cūq; sanctaz tū viuis etiā religiosissimis: cobitationē 7 familiaritatē. Quare sic? Quia pōt fieri vt amor a sp̄u incipiat: sed vehemēt formidandū ē ne p blandicias sensim carne psumat. Nō deerit inq̄t Hiero. viscus diaboli. Nā: ferreas mētes libidos domat 7 carpit vires. vitzq; vidēdo femia. inq̄t Virgilius. Quo circa scripsit q̄dā deuota mulier nihil ita se h̄re suspectū sicut dilectionez: et plus q̄ diabolū: etiā dū circa diuina 7 plonas pbate sanctitatis versat. Hoc nō muliebiter traditū ē: qm̄ passio seu motio q̄nto vehemētiōr tāto p̄cipitatio faciliōr inueniē 7 regi difficilior. Amplius hāc ob causam int̄ ceteras vidēt errasse begardi 7 begarde/ob indiferetā dilectōnē noīe deuotionis palliatā. Argumētū huius rei ē in quodā libello/incredibili pene subtilitate/ ab vna femina cōposito/ q̄ maria de valentianas dicebat. hec agit d̄ p̄rogatiua 7 eminentia dilectōis diuine/ ad quā si q̄s deuēnit/ sit s̄m eā ab oī lege p̄ceptoz solutus: adducēs pro se illud ab ap̄lo sumptū. Caritatē habe 7 fac q̄ vis: Recolins opinor/ vt apud virgiliū in bucolias q̄ sine ponitur. An q̄ amat sibi somnia fingūt. Et certe res sic se h̄z: qm̄ amor int̄ oēs aīe passiones magis penetratiuus 7 alienatiuus. et si verus ē/ castus 7 sanctus inuat incogitabilē ad cognoscēdū celestia. Si vō aut vānis sit/ erroneus aut libidinosus/ varias sibi format illusiones. ita vt credat vidē seu cogitare q̄ profusus ignorat. Experimentū huius rei in amore becos p̄spiciamus. Et

em si p̄dicta maria/ nō de viatoribus vsq; ligatis ad p̄ceptoz diuinorū impletionem sed de statu beatorū dilectionem quā scribebat applicasset/ vir altius quicq; d̄ diuina fruitōe/ quo ad aliqua dīa potuerat. s̄ sal lebat eā sua tumiditas animi tāte passioni dilectōis imixta. Putabat igit se s̄m deo dū vigeat hec passio fortis circa deū in eī s̄o quātumcūq; a diuinis p̄ceptis longe eēt. Accepi a narrāte quodā carthusiē. se ab vno magno viro audiuisse. s̄ i hoc stultus erat/ q̄ p̄c̄m mortale nō sp̄ corrumpebat caritatē/ nec impediebat dilectōnē dei sup oīa/ imo ad gratias agēdū 7 diuinam dulcedinē ammirādū/ laudādū/ cupiscēdū/ nōnūq; inflamabat. exemplū dabat de fornicatiōis dilectōe. Erabat vtiq; delirus ille qui sic fantasabat/ dū motū oēm amoris passionālē vel ex cōsuetudine vel aliunde genitū ita diuinā vocabat caritatem q̄ nō gaudet sup iniquitate/ 7 q̄ deo p̄ inobediētā p̄cepti cuiusuis nequaq; inimicā. Noni hominē qui ex deuotiōne 7 sapia plane laudabili cuiusdā vginis religiose/ amicitā eius in d̄no familiāre amplexatus. deerat p̄mo focus oīs carnalitatīs. tādē paulatim ex cōiuncto crebro a creuit amor/ s̄ non penitus in d̄no/ vsq; adeo vt ab ea visitāda aut recogitanda si ab erat vir diuelli valeret. Nihil t̄m p̄t̄ic carnale/ nihil subdolu/ nihil fraudis diabolice suspicabat/ donec aliq̄n discedēdū fuit lōgus ab ea. sensit ille vir tūc primū. q̄ nō p̄tra 7 oīno sincera 7 casta fuerat hec dilectio 7 q̄ magno malo nisi dens p̄cipius auertisset appromabat. Pis q̄ppe vehemētia ē ad v̄tutē piculosissima comes. vt ad dilectōnē. ad zelū. ad correctionē 7 similes. Clarissime p̄pterea q̄dē enūciant. qui dixit male cūcta misirat impetus. Nec demū fraus apud illos frēq̄ns ē/ qui i cultu/ aut dilectōe primoz/ decorē corpis. floretatis. aut diuitias/ aut aliq; fortūe vates attendūt. ac inde vehemētius ad eoz dilectōnē accēdūt. Qui p̄fecto cauere h̄nt ne sordide aut carnalī errant. Alioq̄n si t̄m nō v̄tutē diligūt. sed ē eius v̄nicā sp̄m vitz/ qualecūq; corpusculū inhabitet/ eā ament colāt 7 frequentēt. Nō aduerso t̄m vsq; q̄ p̄pote dīcētī. Grator 7 pulchro veniens ē

Trilogium

tionē et meditationē sedulā nō curiosam. sed piā et fidelē faciūt opationē i aq̄s multas tā diuinorū iudiciorū q̄ humanorū affectuū. **V**is videre hāc visionē magnā/ vis ad ista cōscēdere/ nō opus ē virib⁹ hūanis. tuū posse nō est posse/ tuū scire vt so crates dicebat est quod nescias tua iusticia nihil d̄ iusticia tua confidere. **Q**uō sic? **A**ccede ad cor altū et tibi exaltabit de⁹. videb q̄ nō tu solus. s; oēs gentes/ in q̄ dictū pphe. q̄si nihilū et inane sūt in cōspectu eius/ ecce tuum nihil posse. **E**xclamabim⁹ nihilomin⁹ cū ppba. **A**dirabilis facta est sc̄a tua ex me cōfortata ē et nō potero ad eā. **E**cce tuū scire nihil fateberis. **B**eniq; cū alio ppbeta. **P**nis iusticie nr̄e q̄si panus mēstruate sic sūt aū te. **A**b hac imbecillitatis tue valle. **A**b hac insipientie caligie. **A**b hoc puluere hūilitatis et stercore vilis reputatōis. vocabit te de⁹ in mōte/ loq̄ns tibi de caligie atq; suscitās de puluē egenū/ et de stercore pauperē erigēs. **S**; dices/ scio iam me nihil posse nihil scire nihil deinceps h̄ie iusticie nihil tū tale q̄le pollicer̄ expior. **C**erūm p̄ cor attēde/ quō scire dixer̄. videto ne audias illud improprie. ex ore tuo te iudico. **F**ue nequā. **N**ā si vā et absq; yolla dubitatō ne ita ē iudices forte p̄ intellectū et p̄ rōnē vt fere oēs. cur affectio. cur opatio d̄dicunt cur vel nō p̄formit̄ afficeris et agis. aut cur sic afficer̄? et sic agis/ q̄si possis tuis viribus tua industria. tuāq; iusticia dignū aliqd̄ opari. laudo iudiciū tuū q̄le dixisti/ s; expimentalē gustationē coerigo. **A**liē q̄ppe iudicant se nescire idiore/ q̄ difficultates scie glicui⁹ nūq̄ attēdūt. aliē sapiēs et expius q̄ sciedī impossibilitatē ex ip̄a rei d̄ditōe aut rōnū p̄plexitate cōsiderat/ sentit et masticat. **N**ullo pacto insup culpo neq; phibeo te conari. te opari. te totis virib⁹ exerceri. sed arrogantiā i istis penit⁹ exercior et exulo. **A**li o q̄n noli mirari si tua spes nutat et fluctuat/ dū vel i modico/ tuis virib⁹ q̄s fater̄ in ualidas/ inuitē. **S**i p̄tea cū venerit tibi pes supbie claudicas et cornis. vbi ceciderunt oēs q̄ opant̄ iniquitatē. **I**n deo q̄ sol⁹ ē imutabilis/ spes dūtarat figēde ē/ cū illo q̄ dicit mihi adherē deo bonū ē tē. **I**ntelligē p̄tea vt ad cepta f̄grediaron diuerti **P**logi⁹? p̄sequendo supbiā. itellige in quā qd

salomon repit dū solo hūane industrie studio ad cognitionē diuorū minus ē pringere. q̄lis ē p̄ns inq̄sitio d̄ ueris atq; salū reuelatō nib⁹. **L**ucta inq̄t tēptam in sapia/ dixi sapiens efficiar. et ip̄a logi⁹ recessit a me/ multo magl q̄ erat/ et alta p̄fūditas/ q̄s inueniet eā. **E**t nūq̄d nō aspiciat̄ doctissimi viri. nūq̄d nō aduertitis sile aliqd̄ in p̄posita q̄stioe q̄ plane tanto ampli⁹ mihi visa est exaltari quāto pl⁹ q̄sita ē penetrari. **E**t ibi vere deficiūt scrutatēs scrutinio. **A**tū bene actū ē. nō pdidim⁹ operā: vos audiedo: ego loq̄ndo. si de nob nō d̄ dei munere diffidimus si pinde ingiē habeam⁹/ ad d̄m surtū corda/ petētes ne fallam⁹ et fallamur. **N**ā hoi bono in cōspectu suo dedit dens sapiam et sciam: inq̄t salomō. **S**i monete sp̄nālū reuelationū nos examiatores eē p̄tingit/ studeam⁹ eē q̄les de sc̄p̄sim⁹. **A**dheream⁹ deo et sc̄pture ei⁹/ p̄ quā et in q̄ sel loq̄t nob de⁹/ et idipm nō repetit. **A**debem⁹ i eo q̄dē iudicio/ tū in oibus. tū p̄cipue i ista examiatōe non p̄cipitare sniam/ s; vsq; ad plenissimā examiationē suspētū tene iudiciū maxie nisi falsitas aut fatuitas/ cognata falsitat̄ apta sit. vbi vō nihil p̄mo aspectu falsū vt de lycrū aspiciat̄. nō solū explozare d̄uenit q̄ rācta sūt s; exitū expectare. **N**am p̄mittit ali q̄n demon vitates pluriās/ et post t̄pis tractū q̄n p̄suasit hoibus tūcid qd̄ fallit submissrat. et hoc vel ad deceptionē singularē opationū nr̄e religiois q̄b⁹ fides inira subsistit/ vel ad vitupiiū ton⁹ deuotōis/ aut ad scādālū vbi d̄im. **E**tē dū cadit vn⁹/ quē antea magni eē nois talū reuelationū fama vulgavit. **I**midēt ip̄i deinceps seculares/ secularit̄ vinctes vnū quēlibz q̄ religio sa simplicitate vitā agē decreuerit. **A**ppellatur cōfessim illusor et illusus/ clamat fanta sticus exhibat̄ papelardus/ begosus et begardus/ et sic occasione accepta imidēt iusti simplicitas. **S**; et simplices p̄ talia palā decepti/ aut viri aut nūq̄ p̄nt ad viā vitat̄ recludi. **Q**ue cā est/ q̄m neq; audiūt dericos q̄s hypoctisi inuidia: et malignitate laborantes vt seipos esse cognoscunt. **P**redictorum omnū hec summa est vt examinet̄ numisma diuine reuelatōis/ si beat p̄d

o^o hūilitatē: absq; curiositate et tumorē va-
nitate. Si flexibilitate discretōis absq; sup-
stitiosa estimatōe: et abiectōe cōsili. Si du-
rabilitate paciētie in aduersis. absq; remur-
muratōe et ficta enulatioe. si vitatē p̄figura-
tionē absq; mēdosa aut iēpra assertōe. si do-
lorē viuīdū et sinez; diuīe charitatis: absq;
carnalitatē/ scōra et fece. Et qm̄ hec oīa circa
elysabeth et zachariā extiterūt i reuelatōe eis
facta ē iohē et ei^o noīe. Cōmēdari n̄ rōna-
bilē dicit^r ipē iohēs/ tāq; h̄is nomē reue-
latū/ qd̄ os dñi noīauit. qd̄ notari dignū in
p̄ma n̄ri text^r p̄tictā fuit iohēs rē. Cui^o me-
nit^r ab oī nos errore custodiat ipa vitas x̄ps
iesus q̄ est b̄ndict^r in sc̄la sc̄loz Amen.

Trilogiū astrologie

theologisate/ ab eodē Scriptū lugduni an-
no dñi. M. cccc. xix. ad delphinū vnicū
regis francie filium. Proemiu.

Sapientia q̄ a dño deo est. q̄ et de
se p̄dicat. Per me reges regnāt
quāvisitato noīe theologia dicitur
mus/ nullus recte estimabit p̄-
nā eē cuiusq; vere scie. om̄e enī
verū om̄i vero cōsonat. Quin etiā theolo-
gia scias oēs alias sibi subditas h̄z/ velut
ancillas/ in qbus si qd̄ pulch^r ē/ illō appro-
bat et decorat. si qd̄ noxiū et turpe illud abij-
cit et mūdāt. porro si qd̄ supflūū est resecat.
supplēs q̄qd̄ fuerit diminutū. Propterea
nō ē hoc negādū ab astrologia/ quā eē sciaz
nobile et admirabile p̄mo p̄riarche adā et
seq̄cibus reuelatā/ theologia non abnegat
Verūtū hāc ancillā suā astrologiā nōnulli
torvanis obf̄uatōibus/ tot ip̄is erroribus
tot supstitōibus sacrilegis deturpātes ma-
culauerūt/ nesciētes i ea sobrie sape/ ac mode-
ste vti. q̄ apud bonos et graues reddita est
nedū ifamis/ s; religioī xp̄ianoz/ s; iusq; cul-
tōibus pestiles et nocua. Succurrēdū iḡ
existimaui huic errori/ p̄cipue p̄pter te prin-
ceps illustrissime delphine/ q̄ supes vnicus
heres xp̄ianissimi regni fr̄a coz/ et iure regēs
ip̄m/ q̄tinus seduci nō possit optia in dolēs
tua/ ab eīnea m̄liere q̄ mollit f̄mōēs suos
ostēratōe p̄scie futuroz/ et opatōis mirādo-
nū. Astrologiā loqr̄ q̄rūdā p̄phanoz se phi-
losofari dicētū. **N**ō ego nūc a dña sua
theologia/ veluti modeste p̄positā. mūdāt

tā. ornātā/ sub trigita p̄positōibus q̄si cum
totidē monilibus p̄ciosis dēducedam fore
salubrit̄ iudicam/ cozā celsitudis tue p̄silia
rioz/ q; tuoz prouidentissimoz/ claro intuitu.
de q̄ sapiēs/ rex q̄ sedet in solio iudicij/ intuitu
suo dissipat om̄e malū. **P**ropterea deniq; ni-
tor et supplico. quatin^o p̄ p̄spez/ religiosuz;
verū et deuorum regimē regni. dñs n̄r iesus
x̄ps/ rex regū et dñs dñantū/ te p̄p̄uo sāgni-
ne suo redēptū/ p̄ducatur ad eternū.

Propositio prima

Celū a deo gl̄ioso libere p̄tingē
et cū tpe/ p̄litutū eē. **Q**uā dixit et
facta sunt. **C**ōmētū. **E**ra-
uerunt hic multi astrologi/ nō il-
luminati p̄ fide/ qm̄i posuerūt p̄petuitatem
mūdi/ eo qd̄s agit immutabilitē. et inde po-
suerūt aīas rōnales cū n̄ possint actu eē in-
finite nūero/ aut migrare ē corpib^o in corpā
vt plato pythagoras vgilus et alij plures.
Aut q̄ generant et corrupūt cū corpibus.
vt alexāder et epicurus. Aut q̄ vnicus ē in-
tellectus i oibus hoibus vt Auerois ipo-
nit aristoteli. vñ timēdū ē ne nimis astrolo-
gizari aut philosophari volētes. sicut Pri-
genes in fine vite sue incidāt in p̄dictos er-
rores vel aliquē eoz vel sequentiū.

Propositio secunda

Celū eē velut instrūm̄ di gl̄iosi et p̄ ip̄m ma-
chinā m̄di corruptibil^r reglarē gubernari.
Cōmētū. **E**rauerūt h̄ aliq̄ dicētes ces-
lū nihil agē/ s; t̄m̄dō signū eē allegātes il-
lud. **E**t erūt i siḡ et tpa. **B**r̄ aut m̄di corrupti-
bil^r p̄p̄e aīas rōnales q̄ regūt a dō immediate
sine celo/ q̄ ad naturā/ q̄ ad gr̄az/ q̄ ad gl̄iaz
et generat^r q̄ ad oīa dona et illuminatōes sup̄
naturat^r ifusas. **A**ddit̄ at̄ reglarē p̄p̄e mi-
racula facta tā in celo q̄ in t̄ra/ sic in statōe
retroq̄datōe solis t̄pib^o iofuer̄ ezechie/ et in
eclipsi t̄pē passiois. i diluuiō generali. i sa-
c̄mēto altar^r. et i alijs sine nūero miraculis.

Propositio tertia

Celū nihil in creatōe aīarū rationaliū in-
fluere/ et ip̄as aliter postq̄ ante lapsum regi
Cōmētū. **E**rauerūt hic Auicēna et
sui sequaces quo ad primā partē. **E**t quo
ad secundā oēs tam astrologi q̄ alij q̄ non